

การรื้อสิ่งก่อสร้างเดิม

1. ขอบเขตของงาน

ประกอบด้วยการรื้อถอนสิ่งก่อสร้างเดิมภายในเขตก่อสร้าง เช่น อาคารต่าง ๆ พื้นคอนกรีต ท่อระบายน้ำ รั้ว และอื่นๆ บางส่วนหรือทั้งหมด โดยการขุด ทุบ ทำลายและการขันย้ายไปทิ้งนอกบริเวณที่ทำการก่อสร้าง หรือภายนอกบริเวณสนามบินหรือตามที่ผู้ควบคุมงานจะสั่งการตลอดจนการถมกลบ ด้วยวัสดุ ที่เหมาะสม

2. วิธีการดำเนินงาน

ผู้รับจ้างจะต้องดำเนินการรื้อถอนสิ่งก่อสร้างเดิมซึ่งอยู่ในพื้นที่ก่อสร้างหรือที่ก่อสร้างที่ก่อสร้างเพื่อให้เป็นไปตามแบบรูปและข้อกำหนดหรือตามที่ผู้ควบคุมงานกำหนดโดยจะต้องไม่ทำความเสียหาย ต่อสิ่งก่อสร้างข้างเคียง

ในการนี้ที่สิ่งก่อสร้างเดิมส่วนใดที่ผู้ควบคุมงานกำหนดแล้วว่ายังเหมาะสมต่อการใช้งาน ผู้รับจ้างจะต้องรื้อถอนโดยป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย หากมีความเสียหายใด ๆ เกิดขึ้น ผู้รับจ้างจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการซ่อมแซมหรือสร้างใหม่และจะถือเป็นข้ออ้างในการเรียกร้องขอเพิ่มค่าจ้างหรือต่อสัญญาไม่ได้

ในการนี้ที่การขุดเพื่อรื้อถอนสิ่งก่อสร้างเดิม หากพบก้อนหินใหญ่ ห่อนไม้ หรือสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ให้ ผู้รับจ้างดำเนินการขันย้ายสิ่งดังกล่าวออก และถมกลบด้วยวัสดุที่เหมาะสมตามที่ผู้ควบคุมงานกำหนดให้

3. การถมกลบ

การถมกลบจะต้องถมถึงระดับที่จะเริ่มงานถมดินชั้นแรกหรือกระทำให้เป็นไปตามที่ผู้ควบคุมงานกำหนด โดยต้องคำนึงถึงการระบายน้ำ ผลกระทบที่มีต่อสิ่งก่อสร้างข้างเคียงหรืออื่น ๆ

การถมดินกลบบนสิ่งก่อสร้างเดิมจะต้องได้รับอนุญาตจากผู้ควบคุมงาน ก่อนดำเนินการทุกครั้ง วัสดุที่ถมกลบและวิธีการลงวัสดุเป็นขั้น ๆ รวมทั้งการบดอัดแน่นให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในบทที่ว่าด้วย “งานขุด ถม บดอัด และแต่งระดับลาดเอียง” หรือตามที่ผู้ควบคุมงานกำหนด

ผู้รับจ้าง

งานชุด ณม บดอัค และแต่งระดับลาดเอียง

1. ขอบเขตของงาน

งานในหมวดนี้รวมถึงการชุด เจาะ ณม บดอัค เคลื่อนย้าย และดำเนินงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานดิน เพื่อให้การก่อสร้างเป็นไปตามระบุในแบบรูป และรายการ

2. การป้องกัน

2.1 ผู้รับจ้างจะต้องป้องกันและระมัดระวังการเคลื่อนย้ายและการหักดิ่วของอาคารหรือสิ่งก่อสร้าง ข้างเคียงโดยดัดหาและติดตั้งค้ำยันหรือกรรมวิธีต่าง ๆ เพื่อป้องกันอันตรายซึ่งอาจจะเกิดขึ้นก่อนลงมือปฏิบัติการเกี่ยวกับงานดิน ผู้รับจ้างจะต้องเสนอกรรมวิธีในการป้องกันให้วิศวกรผู้ควบคุมงานตรวจสอบมติก่อนจึงดำเนินการได้

2.2 ส่วนต่าง ๆ ของอาคารและระบบสาธารณูปโภคที่มีอยู่เดิม เมื่อค้นพบจากการเจาะดิน ซึ่งแม้มิได้แสดงไว้ในแบบรูปและรายการ แต่เป็นอุปสรรคต่อการก่อสร้าง ผู้รับจ้างจะต้องจัดการโดยยกย้าย โดยค่าใช้จ่ายทั้งหมดเป็นของผู้รับจ้างทั้งสิ้น

2.3 ใน การชุดดินที่ใกล้เคียง หรือใกล้ชิดกับสิ่งก่อสร้าง สิ่งสาธารณูปโภค หรือบริเวณที่ใกล้เคียงกับการรับน้ำหนักตามธรรมชาติ หรือน้ำหนักจริง ให้ผู้รับจ้างจัดทำเข็มและการค้ำยันร่องหรือหลุมดินที่ชุด เพื่อป้องกันดินหรือสิ่งก่อสร้างหรือสิ่งสาธารณูปโภคเคลื่อนตัวในระหว่างการดำเนินการชุดดิน ผู้รับจ้างจะต้องตรวจสอบดูแล และจะต้องรับผิดชอบซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพที่แข็งแรงเพียงพออยู่ตลอดเวลา

2.4 ห้ามกองวัสดุที่ชุดออกไว้ตามปากหลุมดิน ถ้าหากมิได้ค้ำยันไว้ให้แข็งแรงเพียงพอ

2.5 การชุดดินจะต้องได้ระดับฐานราบทามกำหนดในแบบแปลน ระดับที่กำหนดให้เป็นเพียงแนวทางเพื่อการชุดเท่านั้น ผู้ควบคุมงานอาจสั่งเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่นได้ตามความเหมาะสม

2.6 ใน การณ์ดินนั้น หากต้องใช้เครื่องจักรกล ผู้รับจ้างจะต้องเลือกให้เหมาะสม และต้องระมัดระวัง มิให้เกิดความเสียหายแก่โครงสร้าง หากเกิดความเสียหายขึ้น ผู้รับจ้างจะต้องรับผิดชอบในการซ่อมแซม หรือรื้อของเก่าออกหล่อใหม่ ตามคำวินิจฉัยของผู้ควบคุมงาน

3. การชุดดิน

3.1 การชุดดินทั่วไป

ระยะและระดับในการชุดดินต้องตรงกับที่ระบุไว้ในรูปแบบ ระดับกันหลุมของงานชุดดินต้องอยู่ในระดับที่ถูกต้องแน่นอน

- งานชุดดินสำหรับการก่อสร้างอาคาร หมายรวมถึงการชุดมวลวัสดุที่ปะปนอยู่ในดินตามธรรมชาติ ของดินทั่วไป

- มวลวัสดุที่ต้องการชุดทั้งหมดสำหรับการแต่งชั้นดินรอบอาคารต้องตรงตามข้อกำหนด

- มวลวัสดุ...

- มวลวัสดุที่ขุดขึ้นมาถ้าผู้ควบคุมงานพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่เหมาะสมสำหรับการณ์ดิน ผู้รับจ้างต้องจัดการขย้ายออกจากสถานที่ก่อสร้าง

3.2 การขุดดินฐานราก

- ต้องจัดการหล่อฐานรากทันทีที่การขุดดินสำหรับฐานรากได้เสร็จเรียบร้อย เมื่อหล่อฐานรากเรียบร้อยแล้ว การณ์ดินกลับฐานรากเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้รับจ้าง

- ผู้รับจ้างจะต้องเตรียมสูบน้ำออกจากบริเวณก่อสร้างฐานรากตลอดเวลา และต้องไม่ทำให้คอนกรีตที่กำลังเทอยู่เสียหาย

3.3 การขุดร่องหรือคู

ในการขุดร่องหรือคูระบายน้ำในบริเวณอาคาร ต้องระมัดระวังมิให้มีผลกระทบต่อฐานรากจนเกิดความเสียหาย

3.4 พื้นคอนกรีตวางบนดิน

ชั้นดินที่รองรับพื้นคอนกรีตจะต้องเป็นดินแน่นตามที่ได้ระบุและต้องอยู่ในระดับที่แสดงไว้ในรูปแบบ

4. การณ์ดินและการกลบเกลี่ยดิน

การณ์ดินจะต้องได้ระดับที่เหมาะสม เพื่อการหดตัวของมวลดิน ผู้รับจ้างต้องจัดการให้ได้ระดับสุดท้ายตรงตามรูปแบบ

4.1 วัสดุ

4.1.1 วัสดุที่ใช้ก่อและกลบเกลี่ยต้องประกอบด้วยดินที่มีคุณสมบัติเหมาะสม จะต้องปราศจากอินทรีย์ตุ เช่น ใบไม้ หญ้า ขยะ และสิ่งปฏิกูลอื่นๆ ในกรณีที่ใช้ดินที่ขุดจากบริเวณสถานที่ก่อสร้าง จะต้องได้รับการอนุมัติจากวิศวกรก่อน และผู้รับจ้างต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการนำดินจากที่อื่นมาแทน ถ้าเป็นราย盔 จะต้องมีเมล็ดผ่านตะแกรง 3/8 ได้ 100% และผ่านตะแกรงเบอร์ 200 ไม่เกิน 20% หรือตามคำวินิจฉัยของหน่วยงานผู้ออกแบบ

4.1.2 วัสดุคัดเลือก ให้เป็นไปตามที่ระบุไว้ในแบบก่อสร้าง

4.2 การจัดปรับระดับ

ก่อนการณ์ดินและการกลบเกลี่ยดิน พื้นที่ในบริเวณนั้นต้องอยู่ในสภาพที่เรียบร้อยได้ระดับตามแนวอน และใช้เครื่องมืออัดแน่นตามที่ได้ระบุไว้ แต่ต้องไม่เป็นอันตรายต่อโครงสร้างอื่นหรือส่วนของอาคารที่อยู่ใกล้เคียง และจัดทำตามขนาดและความหนาที่ได้ระบุไว้ในรูปแบบ

ผู้ควบคุมงาน
๒๖๘

5. การบด อัด...

5. การบด อัดแน่น

5.1 การก่อตัวและบดอัดแน่น จะต้องบดอัดให้ได้แนวและระดับตามที่ปรากฏในรูปแบบ หรือได้รับอนุญาตจากผู้ควบคุมงาน วัสดุที่ทำการบดอัดเป็นชั้นๆ (Layer) และบดอัดโดยอาศัยเครื่องมือ เครื่องจักรที่เหมาะสมตามแต่ผู้ควบคุมงานจะเห็นสมควร ถนนชั่วคราวอาจจะทำการก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้บนส่วนวัสดุ เพื่อไม่ไปทำลายพื้นหรือถนนเดิมที่มีสภาพด้อยแล้ว มิฉะนั้นผู้รับจ้างอาจต้องทำการซ่อมแซมถนนหรือพื้นให้กลับสู่สภาพเดิม

5.2 วัสดุสำหรับบดอัด จะต้องนำมาผสมให้เข้ากัน และเกลี่ยจนได้ความหนาสม่ำเสมอแล้ว ด้วยเครื่องจักรที่เหมาะสมและพอเพียงตามความเห็นชอบของผู้ควบคุมงาน การบดอัดจะต้องทำอย่างสม่ำเสมอในทุกๆ ส่วนเป็นชั้นๆ ชั้นละไม่เกิน 30 เซนติเมตร โดยความหนาแน่นแห้ง (Dry Density) ในทุกๆ ชั้นจะต้องคงที่ไม่น้อยกว่า 95 เปอร์เซ็นต์ของความหนาแน่นแห้งสูงสุดที่ได้จากการทดสอบตัวอย่างตาม AASHTO T180 Method D การทดสอบความหนาแน่นแห้งในสนามจะต้องทำตามมาตรฐาน AASHTO T191 หรือ AASHTO Method D1556 ทุก 500 ตารางเมตร ตามที่ผู้ควบคุมงานกำหนด โดยค่าใช้จ่ายของผู้รับจ้างเองทั้งสิ้น

ผู้จัดทำ

งานก่อสร้าง (Embankment)

1. ขอบเขตของงาน

งานก่อสร้าง หมายถึง การก่อสร้างกั้นทาง การก่อสร้างกั้นทาง รวมทั้งการกลบแต่งหลุมบ่อต่างๆ ด้วยวัสดุกั้นทางที่มีคุณภาพและถูกต้องตามข้อกำหนดจากแหล่งที่ได้รับการเห็นชอบแล้วมาถูกเป็นกั้นทาง โดยการเกลี่ยต่ำและบดอัดให้ได้แนวระดับ และรูปร่าง ตามที่แสดงไว้ในแบบก่อสร้าง

2. วัสดุ

2.1 วัสดุกั้นทางประเภทวัสดุดินทั่วไป (Soil)

2.1.1 เป็นวัสดุที่ปราศจากการไม้ ใบไม้ หรือวัสดุอินทรีย์ ซึ่งเป็นสารผุพังปนอยู่ อันอาจจะทำให้เกิดการยุบตัวเสียหายในอนาคต

2.1.2 มีค่า ซี.บี.อาร์ จากห้องทดลอง (Lab C.B.R.) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ที่ร้อยละ 95 ของค่าความแน่นแห้งสูงสุดแบบมาตรฐาน (Standard Proctor Density) และไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในแบบก่อสร้าง

2.1.3 มีค่าการพองตัว (Swelling) ไม่มากกว่าร้อยละ 4

2.1.4 มีคุณสมบัติอื่น ๆ ตามที่กำหนดไว้ในแบบก่อสร้าง

2.2 วัสดุกั้นทางประเภทวัสดุมวลรวม (Soil Aggregate)

2.2.1 เป็นวัสดุที่มีความคงทน ปราศจากก้อนดินเหนียว (Clay Lump) หน้าดิน (Top Soil) รากไม้ ใบไม้ หรือวัสดุอินทรีย์ ซึ่งเป็นสารผุพังปนอยู่ อันอาจจะทำให้เกิดการยุบตัวเสียหายในอนาคต

2.2.2 มีขนาดเม็ดโตสุดไม่เกิน 50 มิลลิเมตร

2.2.3 มีส่วนละเอียดผ่านตะแกรงขนาด 0.075 มิลลิเมตร (เบอร์ 200) ไม่เกินร้อยละ 35 โดยน้ำหนัก

2.2.4 มีค่า ซี.บี.อาร์ จากห้องทดลอง ไม่น้อยกว่าร้อยละ 8 ที่ร้อยละ 95 ของค่าความแน่นแห้งสูงสุดแบบสูงกว่ามาตรฐาน (Modified Proctor Density) และไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในแบบก่อสร้าง

2.2.5 มีค่าการพองตัว ไม่มากกว่าร้อยละ 3

2.2.6 มีคุณสมบัติอื่น ๆ ตามที่กำหนดไว้ในแบบก่อสร้าง

2.3 วัสดุกั้นทางประเภททราย (Sand)

2.3.1 เป็นวัสดุที่มีค่าดัชนีความเป็นพลาสติกเป็นศูนย์ (Non Plasticity Index) ปราศจากก้อนดินเหนียว (Clay Lump) หน้าดิน (Top Soil) รากไม้ ใบไม้ หรือวัสดุอินทรีย์ ซึ่งเป็นสารผุพังปนอยู่ อันอาจจะทำให้เกิดการยุบตัวเสียหายในอนาคต

2.3.2 มีขนาดเม็ดโตสุดไม่เกิน 9.5 มิลลิเมตร (3/8 นิ้ว)

2.3.3 มีส่วนละเอียดผ่านตะแกรงขนาด 0.075 มิลลิเมตร (เบอร์ 200) ไม่เกินร้อยละ 20 โดยน้ำหนัก

นายกรุ๊ป

2.3.4 มีค่าซี...

2.3.4 มีค่า ซี.บี.อาร์ จากห้องทดลอง ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ที่ร้อยละ 95 ของค่าความแน่นแห้งสูงสุดแบบสูงกว่ามาตรฐาน (Modified Proctor Density) และไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในแบบก่อสร้าง

2.3.5 มีคุณสมบัติอื่น ๆ ตามที่กำหนดไว้ในแบบก่อสร้าง

กรณีแบบก่อสร้างไม่ระบุไว้เป็นอย่างอื่น ให้ใช้วัสดุคุณคันทางประเภทดินทั่วไป

กรณีบริเวณก่อสร้างคันทางมีลักษณะเป็นหนองน้ำ คูน้ำ ที่มีเลนและชา愧วัสดุตกลงกอนอยู่ให้ใช้วัสดุคุณคันทางประเภททราย

กรณีบริเวณก่อสร้างคันทางมีลักษณะเป็นดินอ่อน มีค่า ซี.บี.อาร์ (C.B.R.) น้อยกว่าร้อยละ 2 ที่มีเลนและชา愧วัสดุตกลงกอนอยู่หรือแบบก่อสร้างระบุให้ใช้รายเป็นวัสดุคุณคันทาง (Sand Embankment) ให้ใช้วัสดุคุณคันทางประเภททราย

3. วิธีการก่อสร้าง

3.1 การก่อสร้างด้วยวัสดุตามข้อ 2.1

3.1.1 ก่อนก่อสร้างคันทาง ถ้ามีหลุม แอง หรือโพรงที่เกิดขึ้นจากการถางป่า ชุดตอ ต้องใช้วัสดุที่เหมาะสม กลบแล้วบดอัดให้แน่นسمำเสนอเสียก่อน

3.1.2 การก่อสร้าง จะต้องก่อให้ได้แนว ระดับ และรูปร่างตามที่แสดงไว้ในแบบก่อสร้าง

3.1.3 ดินเดิมหรือลาดคันทางของถนนเดิม ซึ่งอยู่ต่ำกว่าระดับคันทางที่จะทำการก่อสร้างใหม่น้อยกว่า 1 เมตร ตามแบบก่อสร้าง หลังจากกำจัดสิ่งไม่พึงประสงค์ต่าง ๆ ออกหมดแล้ว หรือหลังจากการถางป่า และชุดตอแล้ว จะต้องทำการบดอัดชั้น 15 เซนติเมตรสุดท้าย วัดจากระดับดินเดิมหรือผิวนานเดิมลงไปให้ได้ความแน่นแห้ง ไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ของค่าความแน่นแห้งสูงสุด (Maximum Dry Density) ตามวิธีการทดสอบความแน่นแบบมาตรฐาน

3.1.4 ก่อนการก่อสร้างต้องให้ราดน้ำชั้นดินเดิม หรือชั้นคันทางเดิมที่ได้เตรียมไว้แล้วให้เปียกชื้นอย่างสมำเสมอโดยตลอด วัสดุที่จะใช้ทำการก่อและบดอัดในแต่ละชั้นต้องนำมาเกลี่ย คลุกเคล้าให้เข้ากันก่อน แล้วพร้อมน้ำตามจำนวนที่ต้องการ ใช้รรถเกรด (Motor Grader) ปัดเกลี่ยให้วัสดุมีความชื้นสมำเสมอ ก่อนทำการบดอัดแห้ง

3.1.5 การก่อสร้างให้ก่อเป็นชั้น ๆ เมื่อทำการบดอัดแห้งตามมาตรฐานแล้ว มีความหนาไม่เกิน 20 เซนติเมตร ได้ความแน่นแห้งไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ของค่าความแน่นแห้งสูงสุด ตามวิธีการทดสอบความแน่นแบบมาตรฐาน

3.1.6 ในกรณีที่จะขยายคันทางเดิม ให้ตัดลาดคันทางเดิมเป็นแบบขั้นบันได (Benching) จากปลายเชิงลาดถึงขอบไหล่ทาง มีความกว้างพอที่เครื่องมือบดอัดที่เหมาะสมลงไปทำงานได้ วัสดุที่ตัดนี้ให้เกลี่ยแผ่วัสดุอย่างสมำเสมอในแนวราบ โดยให้ดำเนินการก่อสร้างเป็นชั้น ๆ เมื่อทำการบดอัดแห้งตามมาตรฐานแล้ว มีความหนาไม่เกิน 20 เซนติเมตร ได้ความแน่นแห้งไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ของค่าความแน่นแห้งสูงสุด ตาม วิธีการทดสอบความแน่นแบบมาตรฐาน

พญานาค

3.1.7 วัสดุที่ใช้...

3.1.7 วัสดุที่ใช้ทำคันทางที่อยู่ติดกับห่อ หรือcosypan หรือบริเวณอื่นใดก็ตาม ที่ไม่สามารถบดอัดด้วยเครื่องจักรขนาดใหญ่ได้ทั่วถึง ให้ใช้เครื่องมือบดอัดขนาดเล็กทำการบดอัดได้ ทั้งนี้เครื่องมือและวิธีการบดอัดจะต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ควบคุมงานก่อน และให้ดำเนินการก่อสร้างเป็นชั้น ๆ เมื่อทำการบดอัดแน่นตามมาตรฐานแล้ว มีความหนาไม่เกิน 20 เซนติเมตร ได้ความแน่นแห้งไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ของค่าความแน่นแห้งสูงสุด ตามวิธีการทดสอบความแน่นแบบมาตรฐาน

3.1.8 ในกรณีที่แบบก่อสร้างไม่ได้ระบุไว้เป็นอย่างอื่น ทางเดิมที่ยังไม่มีผิวน้ำรบและต้องการจะคอมคันทางให้สูงขึ้นอีกไม่เกิน 30 เซนติเมตร จากระดับเดิม จะต้องคราดไก่ผิวน้ำทางเดิมให้ลึกไม่น้อยกว่า 15 เซนติเมตร และทำการบดอัดรวมไปกับชั้นใหม่ ที่ถอนของวัสดุคอมคันทางนั้น ความหนาของชั้นที่คราดไก่รวมกับวัสดุใหม่จะต้องมีความหนาของแต่ละชั้นไม่เกิน 20 เซนติเมตร เมื่อทำการบดอัดแน่นตามมาตรฐานแล้ว

3.1.9 ในกรณีที่งานชั้นดินเดิมเป็นบริเวณ ใกล้เข้า หรือทางลาด หรืองานดินตัด ก่อนทำการคอมดินชั้นแรกในบริเวณดังกล่าว ให้ทำการคราดไก่ชั้นดินเดิมลึกไม่น้อยกว่า 20 เซนติเมตร เพื่อการยึดเกาะที่ดีระหว่างชั้นดินเดิมและวัสดุคอมคันทาง

3.1.10 เมื่อคอมวัสดุจนเสร็จชั้นสุดท้ายแล้ว ให้เกลี่ยวัสดุจนได้แนว ระดับ ความลาด ขนาด และรูปตัดตามที่แสดงในแบบก่อสร้าง บดทับจนได้ความแน่นตามข้อกำหนด ไม่มีหลุมบ่อ หรือวัสดุที่หลุมหลวม ไม่แน่นอยู่บนผิว และก่อสร้างชั้นทางชั้นถัดไปปิดทับทันที

3.2 การคอมคันทางด้วยวัสดุตามข้อ 2.2

3.2.1 ให้ทำการถางป่า ขุดตอ และกำจัดวัสดุอื่น ๆ ที่ไม่พึงประสงค์ออกจากบริเวณที่จะก่อสร้างคันทาง

3.2.2 ในบริเวณพื้นที่ที่จะก่อสร้างคันทางที่เป็น คุน้ำ ซึ่งมีเลนหรือวัสดุอื่นที่ไม่ต้องการตกตะกอนทับคอมอยู่จะต้องทำการกำจัดวัสดุดังกล่าวออกจากบริเวณที่จะเป็นฐานรองรับคันทาง (Working Platform) โดยสูบน้ำออก และใช้เครื่องจักรตักหรือป่าดเลนออกให้มากที่สุด แล้วใช้วัสดุ ตามข้อ 2.2 ผสมไม่เลน

3.2.3 การคอมวัสดุไม่เลนให้เริ่มจากแนวกึ่งกลางทางหรือจากเชิงลาดคันทางเดิมออกไปทางด้านซ้ายขวาจนพื้นบริเวณที่ต้องการโดยไม่มีเลนเหลือตกค้าง อันอาจทำให้เกิดความเสียหายแก่คันทางได้

3.2.4 การคอมวัสดุเพื่อทำเป็นฐานรองรับคันทางชั้นแรก โดยให้คอมวัสดุอยู่เหนือระดับน้ำไม่เกิน 20 เซนติเมตร และทำการบดอัดให้ได้ความแน่นแห้งไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ของค่าความแน่นแห้งสูงสุด ตามวิธีการทดสอบความแน่นแบบสูงกว่ามาตรฐาน

มนต์รุจា โนนากุ

3.2.5 ในกรณีที่จะ...

3.2.5 ในกรณีที่จะขยายคันทางเดิม เมื่อดำเนินงานตามข้อ 3.2.2 เรียบร้อยแล้ว ให้ทำการก่อสร้างคันทางโดยตัดลาดคันทางเดิมออกไปเป็นแบบขั้นบันไดจากปลายเชิงลาดถึงขอบไหล่ทาง มีความกว้างพอที่เครื่องมือดัดอัดที่เหมาะสมลงไปทำงานได้ แล้วก้มวัสดุเป็นชั้น ๆ เมื่อทำการบดอัดแน่นตามมาตรฐานแล้ว มีความหนาไม่เกิน 20 เซนติเมตร ได้ความแน่นแห้งไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ของค่าความแน่นแห้งสูงสุด ตามวิธีการทดสอบความแน่นแบบสูงกว่ามาตรฐาน

3.2.6 เมื่อก้มวัสดุจนเสร็จชั้นสุดท้ายแล้ว ให้เกลี่ยวัสดุจนได้แนว ระดับ ความลาด ขนาด และรูปตัดตามที่แสดงในแบบก่อสร้าง บดทับจนได้ความแน่นตามข้อกำหนด ไม่มีหลุมบ่อ หรือวัสดุที่หลุดหลวม ไม่แห่นอยู่บนผิว แล้วก่อสร้างชั้นทับถัดไปปิดทับทันที

3.2.7 ให้ทำการป้องกันลาดคันทาง (Slope Protection) เพื่อป้องกันน้ำเชื้อ ด้วยวัสดุ และวิธีการที่เหมาะสมหรือตามที่กำหนดไว้ในแบบก่อสร้าง

3.3 การก่อคันทางด้วยวัสดุตามข้อ 2.3

3.3.1 ให้ทำการถางป่า ขุดตอ และกำจัดวัสดุอื่น ๆ ที่ไม่พึงประสงค์ออกจากบริเวณที่จะก่อสร้างคันทาง

3.3.2 ในบริเวณพื้นที่ที่จะก่อสร้างคันทางที่เป็น คุน้ำ ซึ่งมีเลนหรือวัสดุอื่นที่ไม่ต้องการตกตะกอนทับถมอยู่ จะต้องทำการกำจัดวัสดุดังกล่าวออกจากบริเวณที่จะเป็นฐานรองรับคันทาง (Working Platform) โดยสูบน้ำออก และใช้เครื่องจักรตักหรือป่าดเลนออกให้มากที่สุด แล้วใช้วัสดุ 2.3 ผสมไล่เลน

3.3.3 การก่อมรายไล่เลนให้เริ่มก่อมจากแนวกั่งกลางทางหรือจากเชิงคันทางเดิมออกไปทางด้านข้างจนพ้นบริเวณที่ต้องการ โดยไม่มีเลนเหลือตกค้าง อันอาจทำให้เกิดความเสียหายแก่คันทางได้

3.3.4 การก่อมรายเพื่อทำเป็นฐานรองรับคันทางชั้นแรก โดยให้ก้มวัสดุอยู่เหนือระดับน้ำไม่เกิน 20 เซนติเมตร แล้วทำการบดอัดให้ได้ความแน่นแห้งไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ของค่าความแน่นแห้งสูงสุด ตามวิธีการทดสอบความแน่นแบบสูงกว่ามาตรฐาน

3.3.5 ในกรณีที่ติดเดิมเป็นติดอ่อนที่มือตราชารหดตัวสูง การดำเนินงานตามข้อ 3.3.4 ถ้าไม่ได้ระบุไว้เป็นอย่างอื่น จะต้องทิ้งฐานรองรับคันทาง ไว้อย่างน้อย 45 วัน ก่อนที่จะทำการบดอัดให้ได้ความแน่นแห้งไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ของค่าความแน่นแห้งสูงสุด ตามวิธีการทดสอบความแน่นแบบสูงกว่ามาตรฐาน

3.3.6 เมื่อได้ก่อสร้างก่อคันทางจนเสร็จชั้นสุดท้ายแล้ว ถ้าไม่ต้องทิ้งไว้ในช่วงระยะเวลา ณ ทิ้งไว้ (Waiting Period) ตามที่กำหนดไว้ในแบบก่อสร้าง ให้เกลี่ยทรายจนได้แนว ระดับ ความลาด ขนาด และรูปตัดตามที่กำหนดไว้ในแบบก่อสร้าง บดอัดจนได้ความแน่นตามข้อกำหนด ให้ก่อสร้างชั้นทับถัดไปปิดทับทันที ในกรณีที่ต้องทิ้งไว้ในช่วงระยะเวลาณทิ้งไว้ ตามที่กำหนดไว้ในแบบก่อสร้าง เมื่อครบระยะเวลาณทิ้งไว้ ให้ตรวจสอบระดับผิวชั้นทรายก่อคันทางและทำการปรับระดับ เสริมด้วยทรายที่มีคุณภาพถูกต้อง ก่อสร้างชั้นมาเป็นชั้น ๆ ตามวิธีการข้างต้นจนเสร็จชั้นสุดท้าย เกลี่ยแต่งจนได้แนวระดับ

ศ.ดร. วิภาดา วงศ์สุวรรณ

ความลาด ขนาด และรูปตัด ตามที่กำหนดไว้ในแบบก่อสร้าง บดอัดจนได้ความแน่นตามข้อกำหนดและต้องก่อสร้างชั้นทางชั้นถัดไปปิดทับกันที

3.3.7 ในกรณีที่จะขยายคันทางเดิม เมื่อดำเนินงานตามข้อ 3.3.4 หรือ 3.3.5 เเรียบร้อยแล้ว ให้ทำการก่อสร้างคันทางส่วนที่ขยายโดยทำการตัดเชิงลาดคันทางเดิมออกไปเป็นแบบชั้นบันได แล้ววนทรายเป็นชั้น ๆ เมื่อทำการบดอัดแน่นตามมาตรฐานแล้ว มีความหนาไม่เกิน 20 เซนติเมตร และได้ความแน่นแห้งไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ของค่าความแน่นแห้งสูงสุด ตามวิธีการทดสอบความแน่นแบบสูงกว่ามาตรฐาน

3.3.8 ให้ทำการป้องกันลาดคันทาง เพื่อป้องกันน้ำเชื้อตามที่กำหนดโดยเร็วที่สุด โดยปิดทับลาดคันทางด้วยดินเหนียวหนา 20 เซนติเมตร และปลูกหญ้าโดยชนิดปูแผ่นเต็มพื้นที่ลาดคันทาง หรือตามที่กำหนดไว้ในแบบก่อสร้าง

3.3.9 เครื่องจักรที่ใช้ในการก่อสร้างคันทางต้องเป็นเครื่องจักรที่มีขนาดเบา เช่น รถแทรคเตอร์ (Bull Dozer Tractor) ขนาด D-4 และห้ามบดอัด โดยใช้การสั่นสะเทือนเป็นอันขาด

3.3.10 ในระหว่างก่อสร้างไม่ควรกองวัสดุ หรือจอดเครื่องจักร หรือจอดรถบรรทุกใด ๆ บนคันทางส่วนที่ขยายใหม่

4. ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้ (Tolerance)

4.1 งานก่อสร้างที่ก่อสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว จะต้องมีรูปร่างตามแบบก่อสร้าง และต้องมีค่าระดับช่วง 3.00 เมตร ตามแนวทาง และตั้งฉากกับศูนย์กลางทาง ต่างกันไม่เกิน 1 เซนติเมตร การตรวจสอบค่าระดับให้ทำทุกระยะ 25 เมตร

4.2 ค่าระดับก่อสร้างของงานก่อสร้าง ต้องไม่ต่ำกว่าที่กำหนดไว้แบบก่อสร้าง เกิน 1.5 เซนติเมตร และต้องไม่สูงกว่าที่กำหนดไว้ในแบบก่อสร้าง

งานดินตัดคันทาง (Roadway Excavation)

1. ขอบเขตงานของงาน

ประกอบด้วยการขุดตัดวัสดุที่อยู่ในเขตทาง และนำวัสดุที่ไม่ต้องการซึ่งขุดตัดแล้วไปทิ้งในที่เหมาะสม โดยงานตัดแบ่งออกเป็น 2 ชนิด ดังนี้

1.1 งานตัดชนิดที่ไม่ระบุประเภทของวัสดุ ซึ่งหมายถึง การขุดตัดวัสดุชนิดใดๆ ก็ได้ เพื่อการก่อสร้างคันทาง ตอบแต่คันทาง นำวัสดุที่ไม่ต้องการไปทิ้ง และเพื่อการวางอาคารระบบยาน้ำ

1.2 งานตัดชนิดที่ระบุประเภทของวัสดุ ซึ่งหมายถึง การขุดตัดคันทางที่ระบุประเภทของวัสดุ ที่จะต้องขุดตัดโดยระบุตามชนิดและเครื่องจักรที่ใช้

2. วัสดุ

วัสดุที่จะต้องขุดตัดตามข้อ 1.1 และข้อ 1.2 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 วัสดุที่ไม่ได้ระบุประเภท ให้หมายถึงวัสดุใดๆ ก็ได้ที่ต้องขุดตัด

2.2 วัสดุที่ระบุประเภท ให้หมายถึงวัสดุที่จะขุดตัดต่อไปนี้

2.2.1 ดินและวัสดุคันทางอื่นทั้งหมด ยกเว้นหินผุ และหินแข็ง

2.2.2 หินผุและวัสดุคันทางอื่นทั้งหมด ยกเว้นดิน และหินแข็ง

2.2.3 หินแข็งและวัสดุคันทางอื่นทั้งหมด ยกเว้นดิน และหินผุ

การขุดตัดวัสดุที่ระบุประเภท ให้ขึ้นอยู่กับคุณภาพนิจของผู้ควบคุมงานว่าควรจะใช้เครื่องจักรชนิดใด เหมาะสม

2.3 วัสดุที่ไม่เหมาะสมที่ต้องขุดตัดและนำไปทิ้ง ให้หมายถึงวัสดุดังต่อไปนี้

2.3.1 ดินที่มีปริมาณอินทรีย์สารสูง หินที่เกิดจากการหักломเน่าเปื่อยของซากพืชต่างๆ ซึ่งมีรากไม้ วัชพืชต่างๆ

2.3.2 ดินอ่อน ดินร่วน ดินไม่มีเสถียรภาพของตัวเอง มีความชื้นสูงเมื่อเปียก และแห้งมาก เกินไปเมื่อไม่มีความชื้น ซึ่งทั้งนี้จะต้องอยู่ในคุณภาพนิจของผู้ควบคุมงานว่าเป็นวัสดุที่ไม่เหมาะสมหรือไม่

3. วิธีการก่อสร้าง

3.1 การขุดตัดวัสดุที่อยู่ในเขตทาง ผู้ควบคุมงานพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นวัสดุที่เหมาะสม ควรจะนำไปใช้ในงานก่อคันทางได้ โดยให้ทำการทดสอบคุณสมบัติ ตาม มยพ. 2101 - 57: มาตรฐานวัสดุก่อคันทาง (Embankment :Material) ก่อนนำไปใช้งาน

3.2 สำหรับวัสดุที่ขุดตัดออกมากแล้ว ผู้ควบคุมงานพิจารณาเห็นว่าเป็นวัสดุที่ไม่เหมาะสมที่จะนำไปใช้งาน ก็ให้นำออกไปทิ้ง แล้วนำวัสดุที่เหมาะสมมาใส่แทน

3.3 วัสดุที่พิจารณาแล้วเห็นว่า ใน การขุดตัดจะเกิดความเสียหายต่อการก่อสร้าง ห้ามทำการขุดตัดโดยเด็ดขาด

*นายกรุ๊ปท์
๗๖๘*

3.4 หากแบบก่อสร้าง...

3.4 หากแบบก่อสร้างไม่ระบุเป็นอย่างอื่นงานดินตัดคันทางเดิม ระดับของคระบายน้ำข้างทาง จะต้องอยู่ต่ำกว่าระดับก่อสร้างไม่น้อยกว่า 50 เซนติเมตร

4. ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้ (Tolerance)

4.1 งานตัดคันทางก่อสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว จะต้องมีรูปร่างตามแบบก่อสร้าง และต้องมีค่าระดับ ช่วง 3.00 เมตร ตามแนวนานาและตั้งฉากกับแนวศูนย์กลางทาง ต่างกันไม่เกิน 1 เซนติเมตร การตรวจสอบค่า ระดับให้ทำทุกระยะ 25 เมตร

4.2 ค่าระดับก่อสร้างของงานดินตัดคันทาง ต้องไม่ต่ำกว่าที่กำหนดไว้ในแบบก่อสร้าง เกิน 1.5 เซนติเมตร และต้องไม่สูงกว่าที่กำหนดไว้ในแบบก่อสร้าง

อนุรักษ์
.....

งานชั้นรองพื้นทาง (Subbase)

1. ขอบเขตงานของงาน

ประกอบด้วยการจัดเตรียมวัสดุชั้นรองพื้นทาง (Subbase) และผสมบดอัดชั้นรองคันทาง (Subgrade) ที่ได้จัดเตรียมและเป็นที่ยอมรับแล้วให้ได้แนว ระดับ ความลาดเอียงภาคตัดขวางหรืออื่นๆ ตามที่แสดงไว้ในแบบรูป หรือตามที่ผู้ควบคุมงานกำหนด ด้วยวิธีการและข้อกำหนดที่ระบุไว้ในรายการประกอบนี้

2. วัสดุ

วัสดุที่ใช้เป็นชั้นรองพื้นทาง (Subbase) จะต้องเป็นลูกรัง (Laterite Soil) และเป็นวัสดุที่ประกอบด้วยชิ้นส่วนเม็ดที่มีความแข็งแกร่ง ทนทาน วัสดุดังกล่าวอาจจะต้องนำคลุกเคล้าเข้ากับรายละเอียดของที่ได้จากหินเพื่อให้ได้สัดส่วนคละตามต้องการ หรือวัสดุที่มีคุณสมบัติที่ได้จากแหล่งที่ได้รับการอนุมัติจากผู้ควบคุมงานแล้ว การคลุกเคล้าจะต้องทำให้ได้สัดส่วนคละ (Gradation) สม่ำเสมอตามที่แสดงไว้ในตารางที่ 1 ในข้อกำหนด “งานชั้นรองพื้นทาง” เมื่อคลุกเคล้าแล้วจะต้องสามารถบดอัดได้แน่น คงทนถาวรส่วนคลุกเคล้าจะต้องไม่มีอินทรีย์ตถุ สิ่งสกปรก หรือสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ประปน

ตารางที่ 1 สัดส่วนคละ (Gradation Requirement)

ขนาดของตะแกรง (AASHTO T11 and T27)	เปอร์เซ็นต์ผ่านตะแกรงโดยน้ำหนัก
¾ นิ้ว	100
เบอร์ 10	20 – 100
เบอร์ 40	5 – 60
เบอร์ 200	0 - 15

ส่วนที่ผ่านตะแกรงเบอร์ 40 จะต้องมี Liquid Limit ไม่นากกว่า 25 และ Plasticity Index ไม่นากกว่า 6 เมื่อทดสอบด้วยวิธีการตาม AASHTO T89 และ T90

3. วิธีการก่อสร้าง

3.1 การเตรียมชั้นรองคันทาง (Subgrade)

ก่อนการลงชั้นรองพื้นทาง (Subbase) จะต้องทำการลงชั้นรองคันทาง (Subgrade) หรือตามที่กำหนดไว้ในแบบรูป บดอัดจนเสร็จเรียบร้อยและได้รับการยอมรับจากผู้ควบคุมงาน พื้นที่ส่วนใหญ่ของชั้นรองคันทาง (Subgrade) ที่เสียหาย เสื่อมคุณภาพ จะต้องได้รับการแก้ไขให้ได้ตามที่ต้องการหรือตามที่ผู้ควบคุมงานกำหนดเสียก่อน จึงจะอนุญาตให้ลงชั้นรองพื้นทาง (Subbase) ได้

นายกรุงศรีฯ

3.2 การลงชั้น...

3.2 การลงชั้นรองพื้นทาง (Subbase)

ผู้รับจ้างจะต้องขนส่งวัสดุที่ได้รับการคัดลอกมาในสัดส่วนที่เหมาะสมตามที่ระบุในข้อกำหนด “ชั้นรองพื้นทาง” ข้อที่ 2 มาลงกระเจาอย่างสม่ำเสมอโดยไม่ให้เกิดการแยกตัว (Segregation) ของวัสดุในแต่ละขนาด การลงชั้นรองพื้นทาง (Subbase) จะต้องทำเป็นชั้นๆ โดยในแต่ละชั้นมีความหนาไม่เกิน 20 เซนติเมตร เมื่อทำการบดอัดเสร็จเรียบร้อยแล้วหรือตามที่ผู้ควบคุมงานกำหนดหรือตามที่แสดงไว้ในแบบการก่อสร้าง อนึ่ง การทำชั้นรองพื้นทาง (Subbase) ใหม่แต่ละครั้งชั้nl่างจะต้องลงและบดอัดให้ได้ตามที่ระบุในข้อกำหนด “ชั้นรองพื้นทาง” ข้อที่ 3.3 เรียบร้อยและได้รับการยอมรับจากผู้ควบคุมงาน และต้องทำการขูดผิวน้ำให้หาย (Scarify) ฉีดพรมน้ำให้เหมาะสมตามที่ผู้ควบคุมงานเห็นสมควร ก่อนดำเนินการลงชั้นรองพื้นทางชั้นต่อไป

3.3 การบดอัด

ผู้รับจ้างต้องดำเนินการบดอัดทันทีหลังจากที่ลงวัสดุชั้นรองพื้นทาง (Subbase) และเกลี่ยจนได้ความหนาสม่ำเสมอแล้ว ด้วยเครื่องจักรที่เหมาะสมและพอเพียงตามความเห็นชอบของผู้ควบคุมงาน การบดอัดจะต้องทำตามแนวways และบดจากขอบนอกเข้าหาส่วนกึ่งกลาง โดยการบดอัดจะต้องทับซ้อนรอยเดิมอย่างน้อยครึ่งหนึ่งของรอบบดอัดในแต่ละเที่ยว การบดอัดจะต้องทำจนกระทั่งได้ความหนาแน่นแห้ง (Dry Density) ตามต้องการและปราศจากการอภล้อหรือรอยแตกใดๆ

การบดอัดจะต้องทำอย่างสม่ำเสมอในทุกๆ ส่วนของชั้นรองพื้นทาง (Subbase) โดยความหนาแน่นแห้ง (Dry Density) ในทุกๆ จุดในชั้นรองพื้นทาง (Subbase) จะต้องคงที่ไม่น้อยกว่า 95 เปอร์เซ็นต์ของความหนาแน่นแห้งสูงสุดที่ได้จากการทดสอบตัวอย่างตาม AASHTO T180 Method D การทดสอบความหนาแน่นแห้งในสนามจะต้องทำตามมาตรฐาน AASHTO T191 หรือ AASHTO Method D1556 ทุก 500 ตารางเมตร ตามที่ผู้ควบคุมงานกำหนด โดยค่าใช้จ่ายของผู้รับจ้างเองทั้งสิ้น

วัสดุชั้นรองพื้นทางซึ่งมีความชื้นไม่พอเพียงที่จะทำให้เกิดความเหมาะสมที่จะทำการบดอัดให้ได้ตามความต้องการ ต้องทำการฉีดพรมน้ำให้พอเพียงตามที่ผู้ควบคุมงานกำหนด โดยผู้รับจ้างเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายเองทั้งสิ้น

3.4 ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้

หลังจากที่ผู้รับจ้างดำเนินการลงชั้นรองพื้นทาง (Subbase) เสร็จเรียบร้อยแล้ว ระดับจะต้องมีค่าไม่ต่ำกว่าระดับที่ต้องการ และระดับมีค่าแตกต่างจากระดับที่ต้องการได้ไม่เกิน 1.5 เซนติเมตร ความหนาเฉลี่ยของชั้นรองพื้นทาง (Subbase) ทั้งหมดจะต้องไม่น้อยกว่าความหนาที่ต้องการ และความหนาชั้นรองพื้นทาง (Subbase) ที่จุดใดๆ จะต้องไม่น้อยกว่าความหนาที่ต้องการที่จุดนั้นเกิน 1 เซนติเมตร ส่วนใดที่ไม่เป็นไปตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ผู้รับจ้างจะต้องดำเนินการแก้ไขโดยค่าใช้จ่ายของผู้รับจ้างเองในกรณีที่ไม่เป็นไปตามที่ระบุไว้ข้างต้น

ณัฐรักษ์
๘๗๗

งานชั้นพื้นทาง (Aggregate Base)

1. ขอบเขตงานของงาน

ประกอบด้วยการจัดเตรียมวัสดุ การลงชั้นพื้นทาง (Base) ตลอดจนทำการบดอัดจนได้แนวระดับความลาดเอียงภาคตัดขวางหรืออื่นๆ ตามที่แสดงไว้ในแบบรูป หรือตามที่ผู้ควบคุมงานกำหนด ด้วยวิธีการและข้อกำหนดที่ระบุไว้ในรายการละเอียดประกอบการก่อสร้างนี้

2. วัสดุ

วัสดุจะต้องเป็นส่วนคลุกเคล้าของทราย กรวด และหินย่อย ตัวอย่างของวัสดุสมมายาบเมื่อนำมาทดสอบตามวิธีการมาตรฐาน AASHTO T96 จะต้องมีเบอร์เซ็นต์ของการสึกกร่อน (Percent of Wear) ไม่เกิน 40

สัดส่วนคละของวัสดุชั้นพื้นทางจะต้องเป็นไปตามข้อหนึ่งข้อใดที่แสดงไว้ในตารางที่ 1 ในข้อกำหนด “ชั้นพื้นทาง” เมื่อทดสอบด้วยวิธีการตามมาตรฐาน AASHTO T11 และ T27

ตารางที่ 1 สัดส่วนคละที่ต้องการ

ขนาดตะแกรง	เบอร์เซ็นต์ผ่านโดยน้ำหนัก		
	ก ขนาดใหญ่สุด 2 นิ้ว	ข ขนาดใหญ่สุด 1.5 นิ้ว	ค ขนาดใหญ่สุด 1 นิ้ว
2 นิ้ว	100	-	-
1 ½ นิ้ว	-	100	-
1 นิ้ว	55 – 85	70 – 95	100
¾ นิ้ว	50 – 80	55 – 85	70 – 100
เบอร์ 4	30 – 60	30 – 60	35 – 65
เบอร์ 40	10 – 30	10 – 30	5 – 15
เบอร์ 200	5 - 15	5 – 15	5 – 15

สัดส่วนคละที่แสดงไว้ในตารางที่ 1 ในข้อกำหนด “ชั้นพื้นทาง” ใช้ในการพิจารณาเลือกแหล่งวัสดุที่เหมาะสม สัดส่วนคละเมื่อนำมาคลุกเคล้ากันจะต้องจัดตัวเรียงกันได้ดี (Well grade) โดยไม่มีปริมาณของขนาดใหญ่และเล็กต่างๆ กันมาก

ส่วนตะแกรงที่ผ่านเบอร์ 200 จะต้องไม่มากกว่าครึ่งหนึ่งของส่วนตะแกรงที่ผ่านเบอร์ 40

ส่วนที่ผ่านตะแกรงเบอร์ 40 จะต้องมี Liquid Limit ไม่มากกว่า 25 และ Plasticity Index ไม่มากกว่า 6 เมื่อทดสอบด้วยวิธีการตาม AASHTO T89 และ T90

นายกรุงศรีธรรม

อย่างไรก็...

อย่างไรก็ตาม ในการเลือกสัดส่วนคละตามที่ได้แสดงไว้ในตารางที่ 1 ในข้อกำหนด “ขั้นพื้นทาง” ขนาดที่ใหญ่ที่สุดของสัดส่วนต้องไม่นอกกว่า 2/3 ของความหนาของชั้นที่จะทำการก่อสร้าง

การคุณค่าวัสดุอื่นเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มแรงยึดเกาะของวัสดุ หรือเพื่อปรับค่าคงที่ของวัสดุที่ผ่านตะแกรงเบอร์ 40 หรือเพื่อให้สัดส่วนคละได้ตามที่แสดงไว้ในตารางที่ 1 ในข้อกำหนด “ขั้นพื้นทาง” จะต้องทำการกระจายอย่างสม่ำเสมอที่ Crushing Plant หรือ Mixing Plant วัสดุที่ใช้เติมจะต้องได้มาจากแหล่งที่เหมาะสมตามที่ผู้ควบคุมงานเห็นชอบ วัสดุที่ใช้เติมอาจใช้รายแต่ปริมาณที่ใช้เติมเมื่อเปรียบเทียบกับห้องหมัดจะต้องไม่นอกกว่า 20% โดยน้ำหนัก และรายห้องหมัดจะต้องผ่านตะแกรงเบอร์ 4 แต่จะผ่านตะแกรงเบอร์ 200 เกิน 5% ไม่ได้

3. วิธีการก่อสร้าง

3.1 การเตรียมชั้นรองพื้นทาง (Subbase) หรือชั้นงานถนน (Embankment)

ชั้นรองพื้นทางหรือชั้นงานถนน จะต้องทำการปัดแต่งและบดอัดจนได้ตามที่ระบุไว้ในข้อกำหนด “งานชั้นรองพื้นทาง” หรือ “งานถนน” ก่อนการลงชั้นพื้นทาง (Base) ในส่วนของชั้นรองพื้นทาง หรือชั้นถนนที่เสียหายหรือเสื่อมสภาพลงจะต้องทำการปรับปรุงแก้ไขเป็นที่แล้วเสร็จก่อนดำเนินการลงชั้นพื้นทาง (Aggregate Base) โดยค่าใช้จ่ายห้องหมัดเป็นของผู้รับจ้างเองทั้งสิ้น

3.2 การลงชั้นพื้นทาง (Aggregate Base)

ผู้รับจ้างจะต้องนำวัสดุที่เหมาะสมตามที่ระบุไว้ข้างต้นลงในบริเวณก่อสร้างเป็นชั้นๆ เกลี่ยให้สม่ำเสมอโดยป้องกันมิให้เกิดการแยกตัว (Segregation) ของส่วนคละขนาดใหญ่กับเล็ก ในการลงแต่ละชั้นมีวิธีดังนี้
เรียบร้อยแล้วจะต้องได้ความหนาไม่เกิน 15 เซนติเมตร หรือตามที่ผู้ควบคุมงานกำหนด ชั้นพื้นทาง (Aggregate Base) จะต้องทำให้แล้วเสร็จและทำการขุดหน้า (Scarify) และฉีดพรมน้ำตามผู้ควบคุมงาน เห็นสมควรก่อนดำเนินการลงในชั้นต่อไป

3.3 การบดอัด

หลังจากที่ลงวัสดุชั้นพื้นทาง (Aggregate Base) และเกลี่ยจนได้ความหนาสม่ำเสมอแล้ว จะต้องดำเนินการบดอัดด้วยเครื่องจักรที่เหมาะสม และพอเพียงที่ได้รับการอนุมัติจากผู้ควบคุมงานแล้วทันที

การบดอัดจะต้องทำการแนวยาวและบดอัดจากขอบเข้าส่วนกึ่งกลาง โดยการบดอัดจะต้องทับซ้อนรอยเดิมอย่างน้อยครึ่งหนึ่งของรอยบดอัดในแต่ละเที่ยว การบดอัดจะต้องทำจนกระทั่งปราศจากการล้อหรือรอยแตกได้ๆ และบดอัดกระจายสม่ำเสมอจนความหนาแน่นแห้ง (Dry density) ที่จุดใดๆ ในชั้นพื้นทางมีค่าคงที่ไม่น้อยกว่า 95 เปอร์เซ็นต์ของความหนาแน่นแห้งสูงสุดที่ได้จากการทดสอบตัวอย่างตาม AASHTO T180 Method D

การทดสอบความหนาแน่นในสนามจะต้องทำในพื้นที่ทุกๆ 500 ตารางเมตร หรือตามที่ผู้ควบคุมงานกำหนดโดยวิธีการในมาตรฐาน AASHTO T191 หรือ ASTM Method D1556 โดยค่าใช้จ่ายของผู้รับจ้างเองทั้งสิ้น

ผู้รับผิดชอบ

วัสดุชั้น...

วัสดุชั้นพื้นทางที่มีความชื้นมากเกินไป จะต้องทำการแก้ไขให้ความชื้นลดลงโดยวิธีการที่ผู้ควบคุมงาน เห็นสมควร โดยค่าใช้จ่ายของผู้รับจ้างเองทั้งสิ้น

วัสดุชั้นพื้นทางที่มีความชื้นไม่พอเพียงที่จะทำให้เกิดความเหมาะสมที่จะทำการบดอัดให้ได้ตามความ ต้องการ ต้องทำการฉีดพรมน้ำให้พอเพียงตามที่ผู้ควบคุมงานกำหนด โดยผู้รับจ้างเป็นผู้ออกแบบค่าใช้จ่ายเองทั้งสิ้น

3.4 ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้

หลังจากที่ทำการลงชั้นพื้นทาง (Base) เสร็จเรียบร้อยแล้ว ระดับจะต้องมีค่าไม่ต่ำกว่าระดับที่ต้องการ และระดับมีค่าแตกต่างจากระดับที่ต้องการได้ไม่เกิน 1.5 เซนติเมตร ความหนาเฉลี่ยของชั้นพื้นทาง (Aggregate Base) ทั้งหมดจะต้องไม่น้อยกว่าความหนาที่ต้องการและความหนาชั้นพื้นทาง (Aggregate Base) ที่จุดใดๆจะต้องไม่น้อยกว่าความหนาที่ต้องการที่จุดนั้นเกิน 1 เซนติเมตร ส่วนใดที่ไม่เป็นไปตามที่ได้ กล่าวไว้ข้างต้น ผู้รับจ้างจะต้องดำเนินการแก้ไขโดยค่าใช้จ่ายของผู้รับจ้างเองในกรณีที่ไม่เป็นไปตามที่ระบุไว้ ข้างต้น

นายสุนันท์
ภูรุษ

งาน Asphaltic Prime Coat

1. ขอบเขตของงาน

ประกอบด้วยการราดยาง Asphalt ลงบนผิวของชั้นพื้นทางที่ทำการบดอัดแน่นได้ตามความต้องการ แล้วและตามที่ระบุไว้ในรายการและอี้ดประกอบแบบการก่อสร้างนี้หรือตามที่ผู้ควบคุมงานกำหนด

และฟล็อกซ์มาร์รอนที่จะนำมาสร้างเป็นผิวทางจะต้องเป็นชนิด Premix ซึ่งประกอบด้วย มาร์ลรวมผสม กับวัสดุแอสฟัลต์ในเครื่องผสมตามวิธีการที่กำหนด การออกแบบส่วนผสมให้ใช้ระเบียบวิธี Marshall Method of Mix Design

2. วัสดุ

ยาง Asphalt ที่ใช้ในการทำ Prime coat จะต้องเป็นยางชนิด Grades มาตรฐานการควบคุมและ อุณหภูมิขณะทำการราดดังตารางต่อไปนี้

ตารางของยาง Prime Coat

ชนิด และ Grade	มาตรฐาน	อุณหภูมิทำการราด (°C)
Emulsified Asphalt SS-1, SS-1h	ASSHTO M 140	20-70
Cutback Asphalt MC-30	ASSHTO M 82	30-90
MC-70	ASSHTO M 82	50-110

3. วิธีการก่อสร้าง

3.1 พื้นที่ทำการ Prime Coat

จะต้องทำการปัดกวาดฝุ่นผงเศษหินที่หลุดร่อนหรือสิ่งที่ไม่พึงประสงค์อื่นๆ หรือเป่าด้วยเครื่องเป่าลม ให้สะอาดเสียก่อน ในบางกรณีอาจมีการพรมน้ำบางๆ ก่อนดำเนินการ Prime Coat ตามที่ผู้ควบคุมงาน เห็นสมควร ในกรณีที่ชั้นพื้นทางมีความเสียหายหรือเสื่อมสภาพลง ผู้รับจ้างจะต้องดำเนินการแก้ไขปรับปรุงให้ อยู่ในสภาพที่ดีก่อนดำเนินการ Prime Coat ทุกครั้ง การ Prime Coat จะต้องทำการต่อเนื่องกันไปถ้าไม่จำเป็น จริงๆ ไม่ควรเว้นเป็นช่วงๆ นอกจากผู้ควบคุมงานจะเห็นสมควร

3.2 การราดยางชั้น Asphalt

การราดยางชั้น Asphalt จะต้องทำโดยใช้รถราดยางที่มีเครื่องฉีดพ่นให้กระจาย (Distributor) ในขณะ ที่มีอุณหภูมิตามที่แสดงไว้ในตารางโดยมีอัตราส่วนอยู่ระหว่าง 1.2-2.4 ลิตรต่อตารางเมตรหรือตามที่ ผู้ควบคุมงานจะกำหนด ยาง Prime Coat จะต้องกระจายสม่ำเสมอทั่วพื้นที่โดยปราศจากริ้วรอยเป็นแนวให้เห็น

และปริมาณ...

และปริมาณจะต่างจากที่ผู้ควบคุมงานกำหนดได้ไม่เกิน 10 เปอร์เซ็นต์ ในกรณีที่ปริมาณไม่ได้ตามที่กล่าวนี้ ผู้รับจ้างจะต้องทำการแก้ไขหลังจาก Prime Coat จะต้องบ่ม (Curing) อย่างน้อย 48 ชั่วโมง จนแน่ใจว่า ยัง Prime Coat จะไม่หลุดร่อนและจะต้องรักษาให้อยู่ในสภาพที่ดีตลอดเวลาจนกว่าจะทำชั้นผิวทาง กรณีที่ยัง Prime Coat ไม่มีที่ทำว่าจะแห้งได้ เนื่องจากราดยางมากไป ผู้รับจ้างจะต้องสาดทรายทับเพื่อดูดซับยางส่วนเกินออก

3.3 เครื่องจักร

อุปกรณ์ต่าง ๆ ในการราดยาง Asphalt จะต้องติดตั้งกับรถบรรทุก ซึ่งประกอบด้วย ถังเก็บยาง Asphalt ซึ่งมีมาตรฐานวัดปริมาณบรรจุ เครื่องวัดความดัน เครื่องวัดอุณหภูมิต้มยาง เครื่องวัดปริมาณการเหลาของยาง เครื่องพ่นยาง ท่อพ่นยาง (Spray Bar) ท่อพ่นยางต้องจัดให้พ่นได้ตามความกว้างที่ต้องการ และต้องมีปริมาณการพ่นที่สม่ำเสมอตลอดความกว้างและยาว อนึ่งมาตรฐานต่าง ๆ จะต้องมีบันทึกการทดสอบมาตรฐาน (Calibrated Record) จากสถาบันที่เป็นที่ยอมรับของหน่วยราชการและในขณะที่ทำการราดยาง Asphalt หากพบข้อบกพร่องของมาตรฐานหรืออุปกรณ์ใดของเครื่องราดยาง ผู้รับจ้างจะต้องดำเนินการแก้ไขให้เป็นที่เรียบร้อยก่อนดำเนินงานต่อไป

3.4 ข้อจำกัดของสภาพอากาศ

การ Prime Coat จะต้องทำในขณะที่ผิวน้ำของชั้นพื้นทางมีความแห้ง หรือมีความชื้นเพียงพอที่จะทำให้ยางที่ราดมีการกระจายอย่างสม่ำเสมอ (Uniform Distribution) อุณหภูมิของอากาศไม่ต่ำกว่า 15 องศาเซลเซียส (60 องศา Fahrnein) และไม่มีฝนตก

นายกรุงธนบุรี
๗๘

งานผิวทางแอสฟัลต์ติกคอนกรีต

1. ขอบเขตของงาน

ประกอบด้วยการก่อสร้างชั้นผิวทางแอสฟัลต์ติกคอนกรีต ซึ่งเป็นส่วนผสมของมวลรวมของหิน (Mineral Aggregate) กับวัสดุแอสฟัลต์ผสมเสร็จจากโรงงานผสม (Central Mixing Plant) และวนมาปูบนพื้นที่ได้จัดเตรียมไว้เรียบร้อยแล้ว ตามรายการประกอบแบบนี้ หรือตามที่กำหนดไว้ในแบบรูปซึ่งจะต้องให้ได้ตามแนวระดับความลาดชันและรูปตัดที่แสดงไว้ในแบบรูป

2. วัสดุ

2.1 วัสดุแอสฟัลต์จะต้องเป็นแอสฟัลต์ซีเมนต์ชนิด 60/70 Penetration Grade หรือตามที่ผู้ควบคุมงานอนุมัติ

2.2 มวลรวม (Aggregate) ต้องเป็นหินโม่หรือกรวดโม่ ฝุ่นหินหรือรายธรรมชาติที่แข็งแกร่ง สะอาด และปราศจากสิ่งสกปรก ดินเหนียวหรือสารอินทรีย์เจือปนอยู่ประกอบด้วยส่วนหยาบ (Coarse) และส่วนละเอียด (Fine) ดังนี้

2.2.1 Coarse Aggregate เป็นวัสดุที่มีขนาดค้างตะแกรงเบอร์ 4 เมื่อทดสอบด้วยมาตรฐาน AASHTO T96 จะต้องมีความสึกหรอไม่เกิน 40%

2.2.2 Fine Aggregate เป็นฝุ่นหินหรือรายธรรมชาติ มีขนาดผ่านตะแกรงเบอร์ 4 ในกรณีที่ส่วนละเอียดใน Fine Aggregate ไม่เพียงพอให้ใช้ Mineral Filler ผสมได้

2.3 Asphalt Additive เป็นวัสดุเพิ่มแรงประสานหรือป้องกันการแยกตัวจากกันระหว่าง Asphalt และ Aggregate ในกรณีที่จำเป็นต้องใช้ Asphalt Additive จะต้องได้รับการอนุมัติจากผู้ควบคุมงานเสียก่อน

2.4 มวลรวมแต่ละชนิดที่มาผสมกัน จะต้องมีขนาดและส่วนคละสม่ำเสมอที่และเมื่อผสมกันแล้ว จะต้องได้ขนาดส่วนผสมคละกันและปริมาณ Asphalt Cement ตามตารางดังต่อไปนี้

ผู้ควบคุม

ขนาดคละของมวลรวมและปริมาณแอสฟัลท์ซีเมนต์ที่ใช้

สำหรับชั้นทาง	WEARING COURSE	BASE COURSE
ความหนา มม.	40 - 70	40 - 80
ขนาดตะแกรง	ปริมาณผ่านตะแกรง ร้อยละโดยมวล	
1 1/2		
1		100
3/4	100	90 - 100
1/2	90 - 100	-
3/8	-	56 - 80
เบอร์ 4	44 - 74	35 - 65
เบอร์ 8	28 - 58	23 - 49
เบอร์ 16	-	-
เบอร์ 30	-	-
เบอร์ 50	5 - 21	5-19
เบอร์ 100	-	-
เบอร์ 200	2 - 10	2 - 8
ปริมาณแอสฟัลท์ %	3 - 7	3 - 6.5

ส่วนคละของมวลรวมคละและปริมาณยาง AC ที่ใช้ในการผสมอาจเปลี่ยนแปลงไปจากที่กำหนดตามตารางข้างต้นได้ แต่ผู้รับจ้างจะต้องส่ง JOB MIX FORMULA แสดงรายละเอียดต่างๆ เพื่อขอรับความเห็นชอบจากผู้ออกแบบก่อน

3. การออกแบบส่วนผสม

3.1 ผู้รับจ้างจะต้องออกแบบส่วนผสม (Job Mix Formula) ตามวิธีการของ Marshall Method (AASHTO T245) พร้อมทั้งกำหนดอุณหภูมิของส่วนผสมในสถานะทำงานต่างๆ เสนอให้ผู้ควบคุมงานเพื่อขออนุมัติ ส่วนผสมนี้จะต้องมีคุณสมบัติต่อไปนี้

Marshall Compaction Blow/Each side	= 75
Marshall Stability, lbs.	= 2,200 Min.
Marshall flow, 0.01"	= 8 - 16
Rigidity (Marshall Stability/Marshall Flow)	= 125 Min.
Air Void, %	= 3 - 5
Void in Mineral Aggregate, %	= 14 - 20

Void Filled...

Void Filled with Asphalt, % = 65 - 80

Strength Index, % = 75 Min.

3.2 ค่าเบี่ยงเบนประจำวันของส่วนผสม ที่ได้รับอนุมัติจากผู้ควบคุมงานแล้วต้องไม่เกินข้อกำหนดต่อไปนี้

ส่วนที่ผ่านตะแกรงเบอร์ 4 ± 5 %

ส่วนที่ผ่านตะแกรงเบอร์ 8 ± 4 %

ส่วนที่ผ่านตะแกรงเบอร์ 30 ± 3 %

ส่วนที่ผ่านตะแกรงเบอร์ 200 ± 1 %

แอสฟัลต์ ± 0.3 %

อุณหภูมิของส่วนผสมที่ปล่อยออกจากเครื่องผสม ± 10 °C

อุณหภูมิของส่วนผสมเมื่อส่งถึงหน้างาน ± 7 °C

3.3 อุณหภูมิของวัสดุต่างๆและส่วนผสม

Asphalt Cement จะต้องต้มให้ร้อนสม่ำเสมอ ที่อุณหภูมิระหว่าง 125 และ 165 องศาเซลเซียส

Aggregate ต่างๆต้องเผาให้ร้อนสม่ำเสมอที่อุณหภูมิระหว่าง 135 และ 180 องศาเซลเซียส

Mixture เมื่อถูกผสมเรียบร้อยแล้วจะต้องมีอุณหภูมิระหว่าง 135 และ 180 องศาเซลเซียส

Mixture ที่อยู่บนพื้นทางแล้วจะต้องมีอุณหภูมิไม่น้อยกว่า 105 องศาเซลเซียส

Mixture เมื่อเริ่มต้นบดอัดจะต้องมีอุณหภูมิระหว่าง 95 ถึง 135 องศาเซลเซียส

ความหนาแน่นของแอสฟัลต์ติคคอนกรีต ภายหลังการบดอัดจะต้องไม่น้อยกว่า 98 % ของ Marshall Density ของตัวอย่างส่วนผสมที่ใช้ในบริเวณนั้น

4. โรงผสม Hot Mix และเครื่องจักรกล

4.1 ผู้รับจ้างจะต้องส่งรายละเอียดโรงผสม ระบุชนิด ขนาด จำนวน Hot Bins และอื่นๆที่ใช้ในงานให้ผู้ควบคุมงานเห็นชอบก่อนดำเนินการผลิต

4.2 เครื่องจักรกลทุกชนิด เช่น รถปูยาง รถบดต่างๆ จะต้องเสนอให้ผู้ควบคุมงานเห็นชอบก่อนลงมือดำเนินการ

5. วิธีการก่อสร้าง

5.1 การเตรียมพื้นผิว ผิวทางที่จะทำการปูด้วยแอสฟัลต์ติคคอนกรีต จะต้องสะอาดปราศจากเศษสากปรกหรือหดตื่น และจะต้องทำ Prime Coat หรือ Tack Coat ให้เรียบร้อยก่อนปูด้วย แอสฟัลต์ติคคอนกรีต

5.1.1 Prime Coat สำหรับชั้นพื้นทาง จะต้องลง Prime Coat ก่อนที่จะปูด้วยแอสฟัลต์ติคคอนกรีต

5.1.2 Tack Coat สำหรับผิวทางเดินที่เป็นผิวทางลาดยาง หรือ แอสฟัลต์ติคคอนกรีตจะต้องลงชั้น Tack Coat ก่อนปูทับด้วย แอสฟัลต์ติคคอนกรีต

นิติกร นิติกร

5.1.3 ในกรณีที่...

5.1.3 ในกรณีที่ชั้น Prime Coat ในข้อ 5.1.1 เกิดชำรุดเสียหาย จำเป็นต้องลงชั้น Tack Coat ก่อนปูทับด้วยแอสฟัลต์ติคคอนกรีต เช่นเดียวกัน

5.2 การขนส่งวัสดุแอสฟัลต์ติคคอนกรีต จากโรงงานไปยังที่จะปูผิวทางให้ใช้ Dump Truck ที่มีพื้นสะอาดและอยู่ในสภาพดี พื้นรถคราบทาด้วยน้ำมันหล่อลื่น เพื่อป้องกันไม่ให้แอสฟัลต์ติคคอนกรีตติดพื้นรถและมีฝ้าใบไว้คลุมแอสฟัลต์ติคคอนกรีตเพื่อป้องกันไม่ให้อุณหภูมิของ แอสฟัลต์ติคคอนกรีตต่างกว่าที่กำหนดไว้ข้างต้น

5.3 การลงผิวทางแอสฟัลต์ติคคอนกรีต ให้โดยวัสดุลงบนชั้นพื้นทาง (Aggregate Base) ให้ได้ความหนาและระดับตามแบบรูป วัสดุแอสฟัลต์ติคคอนกรีตที่ปูบนผิวทางต้องไม่เกิดการแยกตัว (Segregation) ถ้าพบบริเวณไหนสูงไปให้ใช้คราดขุดส่วนที่สูงออกแล้วตอบแต่งให้เรียบ ส่วนที่ต่ำไปก็ให้เพิ่มวัสดุแอสฟัลต์ติคคอนกรีตลงไปจนได้ระดับและระวังไม่ให้เกิดการแยกตัวเป็นชั้นได้ อาจใช้ แอสฟัลต์ติคคอนกรีตส่วนที่ผ่านตะแกรงเบอร์ 4 ตอบแต่งบริเวณดังกล่าว เพื่อให้ผิวทางเรียบ

5.4 การบดทับ (Compaction) ภายหลังจากที่ได้ลงวัสดุแอสฟัลต์ติคคอนกรีตเป็นผิวทางแล้ว ให้บดทับครั้งแรกด้วยรถบดล้อเหล็ก 2 ล้อ (Tandem Steel Wheel Roller) หรือรถบดล้อเหล็ก 3 ล้อ (Three - Steel Wheel Roller) ที่มีน้ำหนัก 8 – 10 ตัน บดด้วยความเร็ว 5 กม./ชม. อุณหภูมิเริ่มต้นบดอัตราห่วง 95 -135 องศาเซลเซียส การบดทับให้บดทับเริ่มจากขอบถนนเข้าหา Center Line การบดทับครั้งแรกให้บดประมาณ 2 เที่ยว ทันทีที่การบดทับเที่ยวที่ 1 ผ่านไปให้ตรวจสอบความหนาและความระดับ เพื่อให้แน่ใจว่า ผิวทางที่ลงได้ระดับดี ถ้าส่วนใดสูงหรือต่ำเกินไป ให้รับแก้ไขด้วยการเติมวัสดุแอสฟัลต์ติคคอนกรีตหรือขุดออก ขณะที่ผิวทางยังร้อนอยู่ ถ้าพบว่าระดับไม่พอดีต้องขุดออกและทำการก่อสร้างใหม่ เมื่อการบดทับครั้งแรกเรียบร้อยดีแล้ว ให้ตามด้วยรถบดล้อยาง (Self Profiled Pneumatic Tired Roller) น้ำหนักประมาณ 10 -12 ตันทันที รถบดล้อยางควรมีล้ออย่างน้อย 9 ล้อ บดทับด้วยความเร็ว 9 กม./ชม. และมี Pressure มากพอที่จะได้ความแน่นตามต้องการ เมื่อแน่ใจว่าผิวทางแอสฟัลต์ติคคอนกรีตมีความแน่นตามต้องการแล้วให้บดครั้งสุดท้าย เพื่อปรับรอยล้อของรถบดล้อยางด้วย Tandem Steel Wheel Roller ที่มีน้ำหนักพอที่จะลบรอยดังกล่าวได้ ให้บดด้วยความเร็ว 5 กม./ชม. หลังจากการบดทับครั้งนี้แล้วผิวทางจะต้องเรียบได้ระดับตามที่แสดงไว้ในแบบก่อสร้างและไม่มีรอยรถบดล้อยางหรือรถใดๆ ที่ขอยุบผิวทางนั้น จนกว่าจะถึงเวลาเปิดให้ใช้ทางได้ ผิวทางที่บดทับเรียบร้อยแล้วควรทึบไว้อย่างน้อย 16 ซม. จึงจะเปิดให้วยดายานผ่านได้

5.5 ผู้รับจ้างต้องทำการตรวจสอบค่าระดับและความชันของผิวทางเดิมก่อนปูและภายหลังการปูผิวด้วยแอสฟัลต์ติคคอนกรีตแล้วทำการยละเอียดส่งให้ผู้ควบคุมงานเก็บไว้เป็นหลักฐาน

5.6 การเก็บตัวอย่างเพื่อทดสอบความแน่น

5.6.1 ภายหลังการบดอัดแอสฟัลต์ติคคอนกรีตและก่อนเปิดให้การจราจรผ่าน ผู้รับจ้าง จะต้องจัดเก็บตัวอย่างโดยเจาะเก็บตัวอย่างด้วยเครื่องเจาะที่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 10 เซนติเมตร ความหนาของตัวอย่างต้องเท่ากับความหนาของแอสฟัลต์ติคคอนกรีตที่ปู

5.6.2 ผู้รับจ้างจะต้องเก็บตัวอย่างทุกวันที่มีการปูอย่างน้อยวันละ 1 ตัวอย่าง

5.6.3 ดำเนินการที่จะเก็บตัวอย่างกำหนดโดยผู้ควบคุมงาน

5.6.4 ผู้รับจ้างจะต้องซ้อมบริเวณที่ต้องเก็บตัวอย่างด้วยส่วนผสมแอสฟัลต์ติคคอนกรีตชนิด

นายราชนิพัทธ์ คงกระพัน

เดียวกันและ...

เดียวกันและบดอัดให้ได้ความแน่นตามกำหนด ให้มีผิวเรียบสม่ำเสมอ กับบริเวณข้างเคียง

5.7 ผู้รับจ้างต้องยินดีที่จะแก้ไขผิวแอสฟัลต์ติคองกรีตที่ได้ปูลงบนถนนแล้วหากปรากฏว่าคุณภาพจากการทดสอบได้ผลไม่ถูกต้องตามข้อกำหนดหรือแบบที่ได้แสดงไว้ทุกประการ โดยผู้รับจ้างต้องเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น

6. การทดสอบวัสดุ

การทดสอบตัวอย่างแอสฟัลต์ติคองกรีตจะต้องกระทำโดยสถาบันทดสอบของทางราชการหรือสถาบันการศึกษา ซึ่งผู้รับจ้างจะต้องเสนอขออนุมัติต่อคณะกรรมการตรวจรับพัสดุเสียก่อน ค่าใช้จ่ายในการจัดเตรียมขันส่ง รวมถึงค่าธรรมเนียม ค่าทดสอบตัวอย่างต่างๆนั้น ผู้รับจ้างจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการออกค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น

อนุชิต พันธ์
๒๖๘

งานปูกรถทาง

1. ขอบเขต

ผู้รับจ้างจะต้องจัดหาวัสดุ เครื่องจักร เครื่องมือ อุปกรณ์ และแรงงาน มาทำการปูกรถทางป้องกันลาดคันดิน (Slope Protection) ให้ได้ตามแบบ แนว ระดับ และรูปร่าง ตามที่กำหนดไว้ในแบบ หรือตามที่ผู้ควบคุมงานพิจารณาเห็นชอบ เพื่อให้ได้ตามวัตถุประสงค์ของงาน โดยรถทางที่ปูกลูกแล้วจะต้องขึ้นสมบูรณ์ และสามารถยึดติดดินป้องกันการกัดเซาะของน้ำตามธรรมชาติได้

ใช้วัสดุแผ่นหินสำหรับพื้นที่ก่อสร้าง

2. วัสดุ

แผ่นหินที่จะนำมาปู จะต้องเป็นพันธุ์ไม้พื้นเมืองที่ไม่เป็นอันตรายต่อกลุ่มสัตว์ที่สำคัญ และไม่เป็นชนิดที่รบกวนต่อพันธุ์ไม้ จะต้องเป็นหินที่ปราศจากเชื้อโรค มีรากหยักและมีการเจริญเติบโตรวดเร็ว พอสมควร และขยายพันธุ์ปกคลุมพื้นที่ที่ปูกลูกได้ทั่วภายในระยะเวลาการบำรุงรักษา

3. วิธีปูกรถทาง

การปูกรถทาง จะต้องทำการปูกลูกให้แผ่นหินหรือตันหินสามชั้นปกคลุมทั่วพื้นที่ทั้งหมดอย่างต่อเนื่อง รากของหินส่วนใหญ่ที่ปูกลูกจะต้องไม่เสียหาย มีรากหยักและมีการเจริญเติบโตรวดเร็ว ให้ปูกลูกหินในเวลาที่พอเหมาะสม ให้สอดคล้องกับงานก่อสร้างที่เกี่ยวข้อง เพื่อว่าเมื่อถึงกำหนดการตรวจสอบงานก่อสร้างขั้นสุดท้าย พื้นที่ซึ่งปูกลูกหินแล้วทั้งสิ้นจะมีหินที่ปูกลูกอยู่กับเชา ผิวน้ำที่จะปูกลูกหินจะต้องตกแต่งโดยที่หลังจากปูกลูกหินแล้ว พื้นผิวน้ำจะมีระดับตรงตามที่ระบุในแบบแปลน ให้สีปูย์ในเวลาที่ทำการปูกลูกหิน เพื่อให้หินที่ปูกลูกอย่างทั่วถึงภายในเวลาที่กำหนด

4. การบำรุงรักษา

ผู้รับจ้างจะต้องบำรุงรักษาหินที่ตั้งแต่การปูกลูกแล้วเสร็จนถึงระยะเวลาการส่งมอบงานขาดสุดท้ายตามเงื่อนไขของสัญญา ตลอดระยะเวลาการบำรุงรักษาผู้รับจ้างจะต้องดูแลหินให้มีสภาพสมบูรณ์ด้วยการดูแลอย่างสม่ำเสมอ ใส่ปูย์และการปฏิบัติอื่น ๆ ที่จำเป็นในการบำรุงรักษาหิน พร้อมทั้งตัดแต่งอย่างน้อย 1 ครั้ง หินที่ไม่เข้ากับสีของหินที่ปูกลูกหินแล้วแต่ตัวภายนอก 2 เดือน นับจากวันที่ปูกลูกผู้รับจ้างจะต้องปูกลูกทุกแห่งที่ใหม่ด้วยค่าใช้จ่ายของผู้รับจ้างเอง และผู้รับจ้างจะต้องบำรุงรักษาหินที่ปูกลูกไว้ให้เจริญงอกงามหากมีต้นได้เจ้าหรือเป็นโรคจากการตรวจสอบของผู้ได้รับมอบอำนาจจากผู้ว่าจ้างหรือโดยผู้รับจ้างจะต้องเคลื่อนย้ายหินนี้ออกจากบริเวณที่ก่อสร้างและปูกลูกหินตามชนิดและขนาดเดียวกันทุกแห่งทันที การดำเนินงานดังกล่าวข้างต้นจะเป็นค่าใช้จ่ายของผู้รับจ้างเองทั้งสิ้น การตรวจสอบงานขั้นสุดท้ายจะมีการนัดหมายกันในช่วงสิ้นสุดระยะเวลาบำรุงรักษา และการตรวจสอบจะอยู่บนพื้นฐานของความพอใจดังกล่าวข้างต้น

ผู้รับจ้าง
นายพูนทรัพย์
กานต์

งาน Top Soil

1. ขอบเขตของงาน

ประกอบด้วยการจัดเตรียมและขันย้าย Top Soil จากวัสดุที่ได้รับการอนุมัติแล้วมาลง และเกลี่ยให้ราบเรียบในพื้นที่ที่จะดำเนินการตามแบบรูปหรือที่ผู้ควบคุมงานกำหนดและดำเนินการให้เป็นไปตามรายละเอียดประกอบแบบการก่อสร้าง

2. วัสดุ

Top soil ต้องประกอบด้วยชั้นดินที่เกิดตามธรรมชาติให้มีความหนาประมาณ 15 – 20 เซนติเมตร ก่อนที่จะทำการปลูกหญ้า และปราศจากสิ่งปะปน ได้แก่ ดินที่ไม่เหมาะสม ดินเหนียวแข็ง หินหรือกรวดที่มีขนาดโตกว่า 5 เซนติเมตร หากไม่ หญ้า กิ่งไม้ สารที่เป็นพิษต่างๆ และอื่นๆ Top Soil ต้องเป็นดินที่มีความเหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของหญ้า

3. วิธีการก่อสร้าง

ก่อนการดำเนินการ ผู้รับจ้างจะต้องยื่นขออนุมัติต่อผู้ควบคุมงานล่วงหน้าอย่างน้อย 7 วัน และผู้รับจ้างจะต้องลง Top Soil เพิ่มหลังจากบดอัดด้วยลูกกลิ้งเพื่อเป็นการปรับระดับ ความหนาพื้นที่ที่จะลง Top Soil จะแสดงไว้ในแบบรูปหรือกำหนดโดยผู้ควบคุมงาน การลง Top Soil จะไม่กระทำหากพื้นที่มีความเปียกชื้นมากเกินไป เมื่อลง Top Soil และเกลี่ยผิวน้ำเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผิวน้ำจะต้องสะอาดหากพบสิ่งไม่พึงประสงค์จากการขันส่งหรือการเกลี่ยหรืออื่นๆ ก็ตาม ซึ่งอาจได้แก่ กิ่งไม้ รากไม้ หญ้า หินก้อนใหญ่เกิน 5 เซนติเมตร โคลน ดินเหนียว เป็นต้น ให้ทำการเก็บออกจากพื้นที่ที่ลง Top Soil ให้หมดตามที่ผู้ควบคุมงานกำหนด

เพื่อเป็นการป้องกันการกัดกร่อนผิวดินขณะ ผู้รับจ้างควรดำเนินการลง Top Soil พร้อมกับการปลูกหญ้าในทันทีหลังจากที่บดอัดดิน Top Soil ด้วยลูกกลิ้งพร้อมทั้งการปรับระดับเรียบร้อยแล้ว

นายกรักษา^{๒๘๙}

งานทำเครื่องหมายบนพื้นผิวทาง (Pavement Marking)

1. ขอบเขตของงาน

ประกอบด้วยการทำทารสี พ่นสี ทำเครื่องหมาย แผบ หรือสัญลักษณ์อื่นๆ ให้เป็นไปตามรายการประกอบแบบนี้ และได้ตามที่ระบุไว้ในแบบรูป หรือตามที่ผู้ควบคุมงานกำหนด

2. วัสดุ

สีที่ใช้ สีขาว สีเหลืองสีดำ หรือสีอื่นๆ ที่ระบุไว้ในแบบรูปหรือตามที่ผู้ควบคุมงานกำหนดหากไม่ระบุไว้เป็นอย่างอื่น จะต้องเป็นแบบ สีเจราจ (Solvent-Base Paint) ต้องมีคุณลักษณะตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมสีเจราจ มอก. 415-2551 โดยผู้รับจ้างจะต้องนำมาให้คณะกรรมการตรวจรับพัสดุฯ ตรวจสอบก่อนนำไปดำเนินการ

ในการนี้ที่ระบุให้ใช้วัสดุเทอร์โมพลาสติกสะท้อนแสง จะต้องเป็นไปตาม มอก.542-2549 และลูกแก้วที่ใช้สำหรับโรยบนพื้นผิวน้ำของสี ต้องมีคุณลักษณะตาม มอก. 543-2550 โดยผู้รับจ้างจะต้องนำมาให้คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ตรวจสอบก่อนนำไปดำเนินการ

3. วิธีการก่อสร้าง

1) ข้อกำหนดของสภาพอากาศ การทาสีจะต้องทำในขณะที่ผิวจราจรมีความแห้งสนิทและทำความสะอาดเรียบร้อยและสภาพอากาศไม่มีลม ฝุ่น หมอก หรือความชื้นสูงตามที่ผู้ควบคุมงานของ ทอท. เห็นชอบ

2) เครื่องมือที่ใช้จะต้องเป็นเครื่องมือที่ได้รับความเห็นชอบจากผู้ควบคุมงานของ ทอท. ก่อนการดำเนินการทำสี เครื่องมือจะต้องมีประสิทธิภาพเหมาะสมพอเพียงในการทาสีผิวจราจ โดยจะต้องสามารถให้มีความหนาของเนื้อสีสม่ำเสมอและมีขอบของสีเรียบ คมชัด โดยไม่ทำให้เกิดความสกปรก เลอะเทอะออกนอกบริเวณขอบเขตที่กำหนดให้

3) การเตรียมผิว ก่อนการดำเนินการทำสีผิวจราจ จะต้องอยู่ในสภาพแห้งและสะอาด ปราศจากฝุ่น ไขมัน น้ำมัน กรดหรือสิ่งอื่นๆ ที่จะลดแรงยึดเกาะระหว่างสีที่ทากับผิวจราจ ในกรณีที่มีพื้นผิวบางส่วนไม่สามารถทำให้สะอาดโดยการปัดหรือเป่าด้วยเครื่องลมอาจต้องทำการแปรรูปโดยใช้น้ำ phosphorus Tri Sodium Phosphate 10% โดยน้ำหนัก ($NA_3 PO 10\%$ โดยน้ำหนัก) เป็นตัวละลาย หรือวัสดุอื่นที่เทียบเท่าตามที่ผู้ควบคุมงานกำหนดหลังจากนั้นล้างออก และปล่อยให้แห้งสนิทก่อนทาสีต่อไป อนึ่ง ผู้รับจ้างต้องดำเนินการลบ ขุด สัญลักษณ์เดิมต่างๆ ที่ปรากฏบนผิวจราจที่ไม่ต้องการออก ตามที่ผู้ควบคุมงานกำหนด

4) การวางแผนและแนวทางของการทาสี ผิวจราจที่ไม่เคยมีการวางแผนหรือสัญลักษณ์ใดๆ ที่เป็นแนวทางบ่งบอกในการทาสี ผู้รับจ้างจะต้องวางแผนและแนวที่เพียงพอที่จะดำเนินการทำสีเส้น แนวสัญลักษณ์ต่างๆ ตามต้องการ อนึ่ง กรณีที่มีการทำสีเส้นแนวเดียวตามรอยต่อทางยาว ให้ทาสีเส้นแนวไว้ด้านใดด้านหนึ่งของรอยต่อ หากมีมากกว่าแนวเดียวขึ้นไป ให้ยึดถือรอยต่อเป็นกึ่งกลางในการวางแผนทาสีนั้นๆ หรือตามที่ผู้ควบคุมงานกำหนด

ผู้ควบคุมงาน

5) การทาสี...

5) การทาสีเพื่อทำเครื่องหมาย แบบ หรือสัญลักษณ์ จะต้องทำให้ได้ตามแบบรูปที่แสดงไว้โดยเครื่องมือที่เหมาะสมและได้รับการเห็นชอบจากผู้ควบคุมงานของ ทอท. วัสดุที่ใช้ต้องผสมและทำให้มีความเหลาตามที่ผู้ผลิตให้คำแนะนำในการใช้ เพื่อที่จะสามารถทาสีได้สะอาด และให้ผิวเรียบมีความสม่ำเสมอ มีขอบเรียบเกาดีติดแน่นกับผิวจราจรอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ปริมาณของสีที่ใช้จะต้องอยู่ระหว่าง 0.34 - 0.40 ลิตร/ตร.ม. ในกรณีที่ต้องการให้เป็นแนวความคลาดเคลื่อนของขอบเป็นแนวเอียงออกจากแนวที่ต้องการมีได้ไม่เกิน 1.3 ซม. ในระยะ 15 ม. แต่จะต้องไม่เกิน 1.3 ซม. ในทุก ๆ จุดความกว้าง ความยาวของเครื่องหมายใด ๆ จะมีความคลาดเคลื่อนได้ไม่เกิน 5 %

จากการข้างต้นที่ได้กล่าวมาแล้ว ผู้รับจ้างจะต้องเตรียมรายงานหนังสือรับรองคุณภาพของวัสดุที่ใช้เสนอต่อคณะกรรมการตรวจรับพัสดุของ ทอท. เพื่อขออนุมัติ การอนุมัติชนิดวัสดุตามรายการที่ระบุไว้ในหนังสือรับรองคุณภาพไม่ได้หมายความว่าผู้ควบคุมงานของ ทอท. ยอมรับวัสดุนั้นแล้ว คณะกรรมการตรวจรับพัสดุของ ทอท. มีสิทธิที่จะขอตรวจสอบและอนุมัติอีก เมื่อนำวัสดุเข้าเขตการก่อสร้าง ภายนั้นบรรจุ วัสดุที่เปล่า (หมายถึงใช้หมด) จะต้องเก็บรวบรวมไว้ในที่เก็บวัสดุและห้ามขนย้ายหรือทำลายก่อนได้รับอนุมัติ เพื่อที่ผู้ควบคุมงานของ ทอท. สามารถจะเรียนักบันตรวจสอบจำนวนที่ใช้ได้อย่างถูกต้องก่อนการรับงาน

6) การป้องกันรักษา หลังจากทาสีแล้วผู้รับจ้างจะต้องป้องกันรักษาไม่ให้เกิดการเสียหายต่อสีที่ทางนกว่าจะแห้งสนิท ผู้รับจ้างจะต้องติดป้ายเตือนมีสัญลักษณ์บอกตำแหน่งต่างๆ ที่จำเป็น และผู้รับจ้างจะต้องป้องกันรอยทาสีเดิมจากการเลอะเทอะสกปรกจากการทาสีในส่วนอื่น

7) หากตรวจสอบพบว่าวัสดุที่ใช้ไม่ได้ตามต้องการ และวิธีการทำงานไม่สอดคล้องและได้รูปร่างลักษณะตามที่ระบุไว้ในแบบรูปหรือตามรายการประกอบแบบนี้ จะถือว่าเป็นงานบกพร่องไม่สมบูรณ์ ผู้รับจ้างมีหน้าที่แก้ไข ซ้อมแซม ทำใหม่ตามที่ผู้ควบคุมงานของ ทอท. กำหนดโดยค่าใช้จ่ายของผู้รับจ้างเอง ทั้งสิ้น

ลงนาม

การขุดล้อมและการย้ายต้นไม้

1. ประเภทการขุดล้อม

1.1 การขุดล้อมสด เหมาะสำหรับพืชที่มีลักษณะแข็งแรงทนทานและดูแลรักษาง่าย ตัวอย่างเช่น หางนกยูง ฝรั่ง ชมพุพันธุ์พิพิธ มาก ป่าล้ม ໄฟ่ เป็นต้น วิธีการนี้ ผู้รับจ้างจะสามารถยกและเคลื่อนย้ายต้นไม้ที่ต้องการขุดล้อมออกจากหลุมได้ทันที

1.2 การขุดล้อมคาดลุ่ม เหมาะสำหรับพืชที่ต้องการการดูแลรักษาสูง ต้องการระยะเพื่อปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม หากขุดล้อมจะมีโอกาสตายสูง ตัวอย่างเช่น แจง ตาล กันเกรา เป็นต้น ผู้รับจ้างจะต้องขุดล้อมต้นไม้โดยเก็บรากแก้วไว้ ห่อตุ่มดินด้วยตาข่ายในล่อนหรือตาข่ายพรางแสงแล้วหอบดินรอบหลุม ใส่ปุ๋ยในดินเพื่อเร่งให้เกิดการแตกรากใหม่ และพักไว้กับหลุมระยะหนึ่ง (ประมาณ 1-3 เดือนขึ้นอยู่กับชนิดพันธุ์และลักษณะเฉพาะของพืช โดยให้ผู้รับจ้างพิจารณาจากการเกิดรากใหม่เป็นสำคัญ โดยจะต้องรอให้เกิดรากใหม่และรากใหม่กล้ายเป็นสีน้ำตาล) จากนั้นจึงตัดรากแก้วหุ้มตุ่มดินด้านล่างและทำการขยายน้ำ

2. ขั้นตอนการขุดย้าย

2.1 ตัดแต่งกิ่งเพื่อลดขนาดทรงพุ่มเพื่อความสะดวกในการขย้าย โดยอนุญาตให้ตัดเฉพาะกิ่งแขนงเท่านั้น โดยตัดได้ไม่เกินหนึ่งในสามของขนาดทรงพุ่มเดิมของต้นไม้ และจะต้องคงรูปทรงเดิมของต้นไม้เอาไว้

2.2 ทำการป้องกันกำจัดโรคแมลงศัตรูพืช เพื่อฟื้นฟูต้นไม้มืดในสภาพแข็งแรงสมบูรณ์พร้อมที่จะทนการขุดย้ายได้

2.3 ขนาดของตุ่มดิน ผู้รับจ้างจะต้องขุดให้ห่างจากเปลือกนอกของโคนลำต้น โดยมีอัตราส่วน ดังนี้

2.3.1 ต้นไม้ที่มีเส้นผ่าศูนย์กลางลำต้น มากกว่า 6 นิ้ว

- เส้นผ่าศูนย์กลางโคนต้น : ระยะจากเปลือกนอกของโคนลำต้นถึงจุดที่ขุดดิน เท่ากับ 1: 3

2.3.2 ต้นไม้ที่มีเส้นผ่าศูนย์กลางลำต้น น้อยกว่า 6 นิ้ว

- เส้นผ่าศูนย์กลางโคนต้น : ระยะจากเปลือกนอกของโคนต้นถึงจุดที่ขุดดิน เท่ากับ 1: 2.5

โดยให้ตุ่มดินมีความลึกไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของความก้าวหน้าของตุ่มดิน

2.4 การขุดล้อม

2.4.1 การขุดล้อมสด ขุดร่องดินให้กว้างพอที่จะตัดรากและขย้ายได้สะดวก ตัดรากแขนงและรากแก้วด้วยอุปกรณ์ที่คม และห่อหุ้มตุ่มดินด้วยกระสอบป่า� ตาข่ายในล่อน หรือตาข่ายพรางแสง ผูกมัดด้วยเชือกฟางโดยรอบตุ่มดินให้แน่น แล้วนำต้นไม้ขึ้นมาจากหลุมได้

2.4.2 การขุดล้อมคาดลุ่ม ต้องนำดินบนหรือดินที่ขุดจากร่องดินโดยรอบขึ้นมาผสานกับในก้ามปู เปลือกมะพร้าวสับและปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยหมัก = 3:3:3:1 ตัดรากแขนงของพืชโดยให้เปลือกรากแขนง 2 ด้าน ของตุ่มในแนวตะวันออกเฉียงใต้และตะวันตกเฉียงเหนือ เพื่อช่วยพยุงไม้ให้ตันล้ม ถ้าตัดรากแขนงหมดต้องค้ำยันต้นไม้เพื่อป้องกันต้นไม้ล้ม จากนั้นหุ้มห่อตุ่มดินแล้วมัดให้แน่น กลบดินในร่องด้วยดินที่ผสมแล้วรดน้ำให้ชุ่ม

นายศุภชัย ใจดี

เมื่อต้นไม้สร้างระบบ根ฟอยมากพ่อนรากฟอยเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล ซึ่งใช้ระยะเวลาประมาณ 1-3 เดือน (ทั้งนี้ขึ้นกับชนิดของพืช) แล้วจึงขุดต้นในร่องออก ตัดรากแก้ว หุ้มด้านล่างของต้นดินและมัดให้แน่นด้วยวัสดุ เมื่อกันน้ำ นำต้นไม้ออกจากหลุมได้

2.4.3 หลังจากการขุดล้อมเป็นที่เรียบร้อยแล้วให้ขันย้ายไปยังจุดพักพื้นต้นไม้ในการขย้ายให้ผู้รับจ้างจัดหาเครื่องจักรและอุปกรณ์จำเป็น เช่น รถเครน หรือรถบรรทุกขนาดใหญ่ ตามความเหมาะสมโดยในการขย้ายจะต้องคำนึงถึงการป้องกันต้นดินและลำต้นให้ได้รับการกระทบกระเทือนน้อยที่สุดเป็นหลัก

2.5 จัดเตรียมพื้นที่ หลุมที่ขุดไว้ปลูกต้องมีความพร้อมที่จะปลูก เหมาะสมต่อการเกิดรากและการเจริญเติบโตของต้นไม้และที่สำคัญอย่างยิ่งคือ เรื่องการระบายน้ำของพื้นที่ปลูก ห้ามไม่ให้น้ำขังในหลุม โดยขุดหลุมให้กว้างกว่าต้นดินข้างละ 10 ซม. ที่ก้นหลุมบันดินเปรูปถ้วยคว้าเพื่อรองรับต้นดิน ป้องกันไม้ให้รากที่เกิดใหม่ถูกน้ำขังและเน่าตาย วางต้นดินให้เห็นอะดับดินเดิม 10-15 ซม. จากนั้นพูนดินให้ได้ระดับเดียวกับขนาดของต้นดิน โดยวัสดุปลูกใช้ดินผสมอัตราส่วนดังนี้ ดินบน : ในก้ามปู : เปลือกมะพร้าวสับเล็ก = 3:3:1 จากนั้นต้องการค้ายันต้นไม้และรดน้ำทันทีหลังการปลูก

2.6 ผู้รับจ้างต้องเตรียมวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ในการปลูก การค้ายัน รวมทั้งตรวจสอบหรือจัดหาแหล่งน้ำที่ใช้ในการรดน้ำต้นไม้

3. การดูแลรักษาการหลังขุดล้อมต้นไม้

3.1 ต้นไม้ที่ขุดล้อมสัดและขุดล้อมคาดหลุมต้องนำไปพักไว้ในเรือนพรางแสง 50-80% โดยทำรากเพื่อวางแผนต้นไม้ให้ระยะห่างทรงพุ่มห่างกันพอเหมาะสม ไม่เบียดกันจนเสียรูปทรง ต้นไม้ที่ถูกขุดล้อมมาจะถูกน้ำมาวางแผนพัง และผูกยึดติดกับรากเตรียมไว้ หุ้มต้นดินด้วยตาข่ายพรางแสงอีกชั้นโดยห่างจากต้นดินข้างละ 10 ซม. อัดด้วยขุยมะพร้าวให้แน่นรอบต้นดิน ร้อยเชือกฟางส่วนบนและล่างของตาข่ายพรางแสงรัดให้แน่น รดน้ำที่ต้นดินและพุ่มใบสมำเสมอวันละ 2-3 ครั้ง ไม่ให้ระบบหากมีการเจริญเติบโตได้เร็ว ต้นไม้ที่ขุดล้อมมาจะผลัดใบจนหมดแล้วแต่ก ใบอีกครั้งต้องรอให้ใบอ่อนแก่แล้วจึงขยับไปปลูกได้ ก่อนขย้ายต้องผูกรัดต้นดินที่มีขุยมะพร้าวหุ้มอยู่ให้แน่น

3.2 ผู้รับจ้างจะต้องรดน้ำและให้ความชื้นกับต้นไม้อย่างพอเพียงสมำเสมอ แต่ห้ามไม้เกิดน้ำขัง ซึ่งจะสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาแก่ระบบ供水ได้

3.3 จะต้องการค้ายันต้นไม้ให้แข็งแรง ไม่โยกคลอน และหุ้มลำต้นด้วยกระสอบ 2 ชั้น เพื่อป้องกันลำต้นไม้เกิดความเสียหาย

3.4 จะต้องตรวจสอบลักษณะแพลและสมานบาดแพลด้วยสีน้ำหรือพลีนโค๊ต ผสมสารกำจัดเชื้อราก

3.5 ในช่วงแรกของการปลูกต้นไม้ที่มีการขุดล้อมมา จะต้องรอดด้วยน้ำยาเร่งราก B1 เพื่อให้ระบบหากเจริญเติบโตสมบูรณ์ ทั้งนี้ หากผู้รับจ้างมีรายละเอียดและวิธีในการขุดล้อมและย้ายต้นไม้มาขุดเพิ่มเติมไปจากนี้ ให้เสนอผู้ออกแบบเพื่ออนุมัติและพิจารณาในการดำเนินการต่อไป หลังจากเสร็จสิ้นการขุดล้อมและย้ายต้นไม้มาปลูกผู้รับจ้างจะต้องดูแลต้นไม้ต่อไปอีกไม่น้อยกว่า 24 เดือน หรือตามข้อตกลง หากมีการเสียหายหรือต้นไม้ที่ทำการขุดล้อมตาย ผู้รับจ้างจะต้องเป็นภาระหากต้นไม้ชนิดเดียวกันที่มีขนาดลำต้น ความสูงและทรงพุ่มเทียบเท่ากับต้นเดิมมาเปลี่ยนและดูแลจนกว่าจะสมบูรณ์ตามเงื่อนไขข้างต้น

ศ.ดร. นันท์
กานต์